

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เราคงจะต้องยอมรับความจริงข้อหนึ่งว่า ไม่มีวิธีการใดเลยที่จะทำให้มนุษย์เลิกกระทำความคิดได้ เนื่องจากการกระทำความคิดถือว่าเป็นปรากฏการณ์ของสังคม และเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับมนุษย์ ดังนั้นสิ่งที่เราทำได้ในกรณีที่เกิดการกระทำความคิดขึ้นก็คือ หาข้อยุติว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้การลงโทษผู้กระทำความคิดเป็นไปโดยยุติธรรม และวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการใดที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่ชุมชนได้เหมาะสมที่สุด

เมื่อพิจารณาในทางปฏิบัติจะเห็นได้ว่า กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือของสังคมในอันที่จะควบคุมการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ให้ดำเนินไปในทางที่เราเห็นว่าพึงประสงค์ โดยสนับสนุนการประพฤติปฏิบัติบางประการ (โดยไม่บัญญัติห้ามไม่ให้กระทำ) และห้ามการประพฤติปฏิบัติอย่างอื่นซึ่งตรงกันข้ามกับการประพฤติปฏิบัติอย่างแรก (โดยบัญญัติเอาการประพฤติปฏิบัติเช่นนั้นให้เป็นความคิดซึ่งผู้ใดกระทำจะต้องถูกลงโทษ) แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อที่ต้องระลึกรู้อยู่เสมอว่า กฎหมายอาญาเป็นเพียงวิธีการอย่างหนึ่งในจำนวนหลายอย่างที่เราใช้ควบคุมการประพฤติปฏิบัติของบุคคล ในอันที่จะให้บุคคลกระทำสิ่งที่เราเห็นว่าพึงประสงค์และงดเว้นการกระทำสิ่งที่เราเห็นว่าไม่พึงประสงค์ คนทั่วไปรวมทั้งผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย มักจะลืมไปว่ายังมีหนทางอื่นอีกนอกจากกฎหมายที่เราอาจใช้ควบคุมการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ได้ เช่น การอบรมศึกษาในโรงเรียน การอบรมในทางศาสนา เป็นต้น กฎหมายเป็นแต่เพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งซึ่งสังคมอาจใช้ควบคุมการประพฤติปฏิบัติได้ แต่คนทั่วไปมักจะมุ่งนึกถึงแต่กฎหมายเมื่อได้เห็นการกระทำบางอย่างที่ตนไม่เห็นชอบด้วย และเห็นควรปราบปราม ซึ่งในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์ อุทิศ แส่นโกศิก*

---

* อุทิศ แส่นโกศิก, กฎหมายอาญามาตรา ๑, (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๔), หน้า ๑๒.

ได้กล่าวไว้ว่า

ถ้าเราประสงค์จะใช้กฎหมายเปลี่ยนแปลงการประพฤติปฏิบัติของมนุษย์ เราจะต้องคำนึงไว้ด้วยว่า กฎหมายมีสมรรถภาพในขอบเขตจำกัด ในบางเรื่องก็ไม่สมควรที่จะใช้กฎหมายบังคับ กฎหมายมิใช่เครื่องมือที่จะใช้ทำอะไรได้ทุกอย่างดังประสงค์เสมอไป ฉะนั้น เมื่อจะออกกฎหมายอย่างใด เราต้องพิจารณาถึงความสามารถและความเหมาะสมในการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือนำมาซึ่งผลที่เราประสงค์ด้วย

จะเห็นได้ว่าแต่เดิมนั้นกฎหมายอาญาล้วนใหญ่ จะมีวัตถุประสงค์หนักไปในทางข่มขู่ไม่ให้บุคคลกระทำความผิด โดยข่มขู่ไว้ด้วยโทษซึ่งจะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ของการลงโทษ จะเน้นหนักไปทางทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน (retribution) และทฤษฎีการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ (deterrence) เสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันนี้วัตถุประสงค์ในการลงโทษได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ มุ่งหวังการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่า เจื่อนไขในการกำหนดโทษในกฎหมายอาญานั้นมีเจื่อนไขที่สำคัญอยู่ ๒ ประการ^๑ ประการแรกได้แก่ เรื่องความเหมาะสมที่จะถูกลงโทษของผู้กระทำความผิด ซึ่งศาสตราจารย์ ทา เกชิ^๒ อธิบายว่า "การลงโทษจะทำได้ก็ต่อเมื่อผู้กระทำได้กระทำโดยมีจิตใจชั่วร้าย และโทษที่จะลงนั้นจะต้องเป็นโทษที่เหมาะสมกับความรับผิดชอบทางอาญาของผู้กระทำความผิด"

"ความรับผิดชอบ" ที่ศาสตราจารย์ ทา เกชิ อ้างถึงนี้มีได้หมายความเช่นเดียวกับจิตใจที่ชั่วร้ายและก็มีได้หมายความรวมถึงการที่จะวัดสภาพของจิตใจว่ามีความสัมพันธ์ต่อผลของการกระทำอย่างไรด้วย แต่คำว่า "ความรับผิดชอบ" ที่ใช้อยู่นั้นเป็นบรรทัดฐานว่าด้วยความรับผิดชอบซึ่ง ดร. เทรท์^๓ ได้อธิบายสรุปถึงบรรทัดฐานว่าด้วยความรับผิดชอบไว้ดังนี้

---

^๑ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, "ร่างประมวลกฎหมายอาญาเปรียบเทียบว่าด้วยโทษและทฤษฎีการลงโทษ", วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์ ๓ (มกราคม-เมษายน ๒๕๒๐) : ๔๘.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๔.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๔.

ความรับผิดในที่นี้คือ ความเหมาะสมที่จะถูกกล่าวโทษในทางจริยธรรมของสังคมส่วนใหญ่ ผู้กระทำจะต้องรับผิด ถ้าในทางจริยธรรมแล้วเขาสมควรที่จะถูกกล่าวโทษว่าพฤติกรรมของเขานั้น และชั้นของความสมควรที่จะถูกกล่าวโทษนี้เอง ที่เป็นตัวแทนที่จะชี้ให้เห็นถึงมาตราส่วนที่จะวัดความรับผิดซึ่งเมื่อลงโทษแล้วจะให้เกินกว่านี้ไม่ได้

ประการที่ ๒ ได้แก่ เชื่อนใจว่าด้วยการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นคนดี ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันไม่ให้บุคคลที่กระทำความผิดมาแล้ว กลับกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกโดยพยายามหาทางให้ผู้ที่ทำผิดมาแล้วเกิดความรู้สึกที่จะยับยั้งไม่กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก

จากเงื่อนไขในการกำหนดโทษทั้ง ๒ ประการนี้ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในทางอาญานั้น จะต้องเหมาะสมแก่ตัวผู้กระทำความผิด โดยมุ่งถึงการแก้ไขที่จะให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีได้ด้วย มากเสียกว่าที่จะให้โทษนั้นเหมาะสมกับความผิดที่ผู้กระทำผิดได้กระทำ แต่อย่างไรก็ดีจะเห็นได้ว่ากฎหมายอาญานั้นมุ่งที่จะคุ้มครองผู้บริสุทธิ์จากความอยุติธรรม มุ่งคุ้มครองสังคมให้สังคมดำรงอยู่ได้ด้วยความสะดวกเรียบร้อย ดังนั้น การกำหนดโทษในกฎหมายอาญาจึงต้องคำนึงถึงบุคคล ๓ ประเภทด้วยกัน คือ^๑

๑. ราษฎรผู้เสียภาษีซึ่งเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายอาญา
๒. ผู้ที่ถูกหรืออาจถูกประทุษร้ายโดยผู้กระทำผิด
๓. ผู้ต้องหาหรือจำเลย

เนื่องจากประเทศของเราปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของบุคคลทั้ง ๓ ประเภท ที่เกี่ยวข้องกับความคิดที่เกิดขึ้น แต่ผลประโยชน์ของบุคคลทั้ง ๓ ประเภทนี้ไม่เหมือนกัน โดยทั่วไปผู้เสียภาษีก็ต้องการให้มีการลงโทษโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และมีการกระทบกระเทือนน้อยที่สุดด้วย แต่ถ้าถูกกระตุ้นความรู้สึกหรือเร้าอารมณ์โดยเกิดมีการกระทำความผิดอย่างโหดร้ายทารุณขึ้น หรือมีการกระทำบางอย่างเกิดขึ้นมากกว่าปกติ ก็ต้องการให้มีการจับกุมกันอย่างเข้มงวดและมีการลงโทษกันอย่างรุนแรง ส่วนผู้ที่ถูกประทุษร้าย

^๑ อุทิส แสนโกศิก, กฎหมายอาญาภาค ๑, หน้า ๑๔-๑๕.

จากการกระทำความผิดย่อมต้องการแก้แค้น คือ ประสงค์ให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างหนัก ส่วนผู้ต้องหาหรือจำเลยย่อมต้องการในทางตรงข้าม ทั้งนี้ ไม่ว่าเขาจะผิดหรือไม่ และหลักความยุติธรรมภายใต้กฎหมายที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันก็ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยหลายประการอยู่แล้ว ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงราษฎรผู้เสียหายและผู้ที่ถูกประทุษร้ายด้วย หากกฎหมายให้ประโยชน์แก่จำเลยหรือผู้ต้องหามากไปก็อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของราษฎรผู้เสียหายและผู้ถูกประทุษร้ายได้ แต่ในขณะที่เดียวกันนักนิติศาสตร์ก็มีความเห็นว่า การใช้การลงโทษที่รุนแรง เกินความจำเป็นก็จะมีผลกระทบต่อการใช้ผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีด้วย

เนื่องจากความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลอยู่ที่ความชั่วร้ายของผู้กระทำความผิด ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของโทษก็คือ โทษต้องเป็นไปโดยเสมอภาค^๑ ความเสมอภาคกันนี้ หมายความว่าความเฉพากรณีที่ความผิดของแต่ละคนมีความร้ายแรงเสมอกัน ดังนั้น บุคคลแต่ละคนถ้ากระทำความผิดอย่างเดียวกันก็อาจจะได้รับโทษในอัตราตามกฎหมายหรือที่เรียกในกฎหมายว่า ระวังโทษอันเดียวกัน ถึงแม้ว่ากฎหมายจะได้กำหนดระวังโทษไว้แล้วก็ตาม แต่ในบางพฤติการณ์กฎหมายก็ได้กำหนดมาตรการที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นกว่าระวังโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมาย มาตรการที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นที่สำคัญได้แก่ การที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุจรรยาในคดีอาญา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้วิจัยจะได้ทำการวิจัยในครั้งนี้

การที่กฎหมายกำหนดมาตรการให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุจรรยาในคดีอาญาได้ดังนี้

ก. การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดอีก

ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ถือ เป็นหลักว่า ผู้ที่ถูกลงโทษจำคุกไปแล้วและยังกระทำความผิดขึ้นอีก ภายในเวลาที่ประมวลกฎหมายอาญากำหนดไว้ ศาลจะต้องเพิ่มโทษใน

---

^๑ จิตติ ดิงศรีทิพย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑ ตอน ๒ (กรุงเทพมหานคร : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๘) หน้า ๘๔๖-๘๔๗.

ความผิดครั้งหลังแก่ผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ เพราะการที่บุคคลนั้นมากระทำความผิดซ้ำอีกแสดงว่า บุคคลนั้นไม่เข็ดหลาบ ความมุ่งหมายที่ให้ศาลมีอำนาจเพิ่มโทษให้สูงขึ้น แม้จะสูงกว่าระวางโทษ ที่กฎหมายกำหนดไว้ก็เพื่อ^๑

๑. ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจลงโทษผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด แม้โทษจะสูงกว่าอัตราโทษชั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้

๒. ให้ตัวผู้กระทำความผิดเองรู้สึกสำนึกว่า การกระทำความผิดซ้ำจะต้องถูกเพิ่มโทษ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุกมาแล้วไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก

จากวัตถุประสงค์ของการที่ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากกระทำความผิดอีกนี้จะเห็นได้ว่า กฎหมายมุ่งที่จะใช้โทษที่หนักขึ้นกว่าระวางโทษตามปกติเป็นเครื่องข่มขู่หรือยับยั้งผู้กระทำความผิดไม่ให้กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก วัตถุประสงค์ของการลงโทษจึงหนักไปในทางข่มขู่ตนเอง แต่จะเห็นได้ว่าในทางทฤษฎีการลงโทษแล้วการลงโทษที่เป็นการข่มขู่ นั้น มิใช่จะทำให้ผลในการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกอย่างได้ผล สมบูรณ์นัก ในทางตรงข้ามยังได้พบว่าการลงโทษโดยวัตถุประสงค์ เช่นนี้กลับมีข้อเสียอยู่หลายประการ ดังนั้น การใช้มาตรการที่ให้ผู้กระทำความผิดอีกต้องรับโทษหนักขึ้นจึงเป็นเรื่องที่ผู้ใช้กฎหมายจะต้องเข้าใจถึงข้อดีและข้อเสียอย่างถ่องแท้ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการเพิ่มโทษซึ่งบัญญัติอยู่ตามมาตรา ๕๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาก็ยังมีปัญหาอยู่มากโดยเฉพาะวิธีการเพิ่มโทษตามมาตรา ๕๑ ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการหลักของการเพิ่มโทษ ก็ได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษหลายครั้ง จึงน่าจะทำการศึกษาริวิจัยว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และมาตรการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมเพียงใด นอกจากนั้นการนำหลักเกณฑ์การเพิ่มโทษเนื่องจากกระทำความผิดอีกไปเปรียบเทียบกับ การเพิ่มโทษ เนื่องจากการกระทำความผิดอีกในกฎหมายที่มีลักษณะโทษทางอาญา เช่น การเพิ่มโทษตามพระราชบัญญัติฉีฉิน พ.ศ. ๒๔๗๒ การเพิ่มโทษตามพระราช

---

^๑ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๖) หน้า ๓๔๒.

บัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ จะเห็นได้ว่ามีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันอยู่มากทั้ง ๆ ที่กฎหมายเหล่านี้ต่างมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดโทษให้หนักขึ้น เพื่อผู้กระทำความผิดอีกจะได้เข็ดหลาบเช่นกัน

ข. การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์

เนื่องจากแนวความคิดในการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในกฎหมายอาญานั้น ได้ถือหลักที่สำคัญ ๓ ประการคือ^๑

๑. แนวความคิดที่คำนึงถึงผลของการกระทำ คือ ถ้าผลของการกระทำที่เกิดขึ้นร้ายแรงมากการลงโทษก็หนักขึ้นตามส่วนของผลที่กระทำ ในทางตรงกันข้ามถ้าผลของการกระทำเกิดขึ้นเป็นผลเล็กน้อย การลงโทษก็น้อยตามสัดส่วน

๒. แนวความคิดที่คำนึงถึงจิตใจของผู้กระทำ คือ ถ้าผู้กระทำผิดคนใดมีจิตใจชั่วมาก กฎหมายก็จะกำหนดโทษหนักเบาตามส่วนของความชั่วในจิตใจ คือ ดูถึงเจตนาร้ายของผู้กระทำความผิดว่ามีมากน้อยเพียงใด

๓. แนวความคิดถึงภัยที่จะเกิดขึ้น คือ การกระทำที่แม้ว่าผลของความผิดจะยังไม่เกิดขึ้น หรือเจตนาของผู้กระทำผิดไม่มี เช่นนั้นแต่ผลของการกระทำความผิดอาจเกิดขึ้นได้

จากแนวความคิดในการกำหนดโทษดังกล่าว ทำให้เห็นได้ชัด เจนว่าในการกำหนดโทษผู้กระทำความผิดนั้น กฎหมายมุ่งที่จะให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดนั้นเอง และด้วยเหตุนี้จึงได้มีการบัญญัติโทษในลักษณะที่รุนแรงกว่าระวางโทษตามปกติ ถ้าการกระทำนั้นเข้าลักษณะที่กฎหมายเรียกว่าเป็นเหตุฉกรรจ์ ในกฎหมายอาญาของเราได้มีฐานความผิดหลายฐานที่กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเหตุ

---

^๑ หยุต แสงอุทัย, "การกำหนดโทษสำหรับความผิดในประมวลกฎหมายอาญา", ตุลพาท ปีที่ ๗ เล่มที่ ๘ ๒๕๐๓ หน้า ๔๓๑-๔๓๕.

ฉกรรจ์ และในปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมบางประเภท เช่น ความผิดต่อทรัพย์สินความผิดต่อชีวิต และความผิดเกี่ยวกับเพศซึ่งมีลักษณะรุนแรงโหดร้ายและสะเทือนขวัญประชาชน แม้จะเกิดเป็นครั้งคราวก็จะกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของสาธารณชนอย่างมากและมีอิทธิพลต่อนักการเมืองตลอดจนผู้บัญญัติกฎหมายทำให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาในลักษณะของการเพิ่มอัตราโทษในความผิดฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๐ ตรี เป็นต้น เพราะผู้บัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวมีความคิดว่าการให้ผู้กระทำความผิดรับโทษหนักขึ้นนั้น เป็นการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดและจะมีผลในทางยับยั้งแต่ในทางความเป็นจริงแล้ว การลงโทษที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โทษได้สัดส่วนกับการกระทำผิด และเพื่อการยับยั้งนั้นมีข้อบกพร่องในทางทฤษฎีการลงโทษเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นการเพิ่มบทลงโทษให้รุนแรงหรือกำหนดโทษให้สูงขึ้น ในบางครั้งแทนที่จะเป็นผลดีกลับจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรม กระทบกระเทือนต่อสังคมส่วนรวม การบริหารงานยุติธรรมรวมทั้งหลักแห่งนิติธรรม^๑ ดังนั้นการบัญญัติโทษในลักษณะที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเหตุฉกรรจ์จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาริวิจัยอย่างยิ่ง เพื่อที่จะทำให้การบัญญัติโทษในทางอาญาคำเนินไปอย่างมีหลักวิชาการ มิใช่ขึ้นอยู่กับเสียงเรียกร้องของสาธารณชน

อนึ่ง การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษกับการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา ยังมีความเกี่ยวเนื่องกันในส่วนของหลักเกณฑ์การเพิ่มโทษ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักเกณฑ์ของการเพิ่มโทษนั้น ได้กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๑ ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นก็คือจะสามารถนำหลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษโดยเฉพาะตามมาตรา ๕๑ นี้ ไปใช้กับการเพิ่มโทษเนื่องจากเหตุฉกรรจ์ได้หรือไม่ ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ได้มีการแก้ไขหลายครั้งและ

---

^๑ ประธาน วัฒนวาณิชย์, "แนวความคิดในการลงโทษ : การวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา", วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ ๒, ฉบับที่ ๒, ๒๕๒๔ หน้า ๒-๓

บางครั้งก็ทำให้เกิดปัญหาขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษามาตรการการรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นนี้

๑.๒ ความหมายของหัวข้อเรื่องที่วิจัย

เรื่องที่วิจัยคือเรื่อง การรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา คำสำคัญคือ

คำว่า "โทษ" มีได้หลายความหมาย เช่น

"โทษ" หมายถึง ความไม่ดี, ความชั่ว, ความผิด, ผลแห่งความผิดที่ต้องรับ, ผลร้าย^๑

"โทษ" เป็นการกระทำต่อบุคคลผู้ประกอบอาชญากรรมหรือกระทำความผิดหรือทำในสิ่งที่ไม่สมควร^๒

"โทษ" คือ เหตุที่ทำให้บุคคลต้องได้รับความลำบาก สูญเสียหรือต้องทนทุกข์ทรมาน สำหรับการประกอบอาชญากรรม หรือกระทำความผิด^๓

---

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๕) หน้า ๔๑๐.

^๒ William Morris, The Heritage Illustrated Dictionary of The English Language, (New York : American Heritage Publishing, 1973), p.1060.

^๓ Noah Webster, Webster's New Twentie th Century Dictionary of the English Language Unabridged, 2d ed, (Cleveland and New York : The World Publishing Company, 1971), p.1562.

"โทษ" คือ การปรับ, การลงอาญา, หรือการคุมขังที่ทำให้เกิดทุกข์แก่บุคคลโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย และโดยคำพิพากษาของศาล สำหรับอาชญากรรมหรือการกระทำความผิด หรือสำหรับการไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับตามกฎหมาย^๑

ศาสตราจารย์ เอ็ดวิน เอ็ช ซีทเธอร์แลนด์ และ ศาสตราจารย์ โดแนล อาร์ คริสซี (Edwin H. Sutherland & Donald R. Cressey) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า "โทษ" จะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งอยู่ในสังคม โดยผู้มีอำนาจในสังคมนั้น และจะต้องก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานตามแบบและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยชัดแจ้ง^๒

ศาสตราจารย์ วอลเตอร์ ซี เร็คเลสส์ (Walter C. Reckless) ได้ให้ความหมายพอสรุปได้ว่า "โทษ" เป็นเครื่องมือควบคุมสังคมอย่างหนึ่งเพื่อให้นักลอบอยู่ในระเบียนเพื่อรักษาสถานะเดิม เพื่อให้บุคคลประพฤติเป็นแบบเดียวกัน และจะต้องเป็นการแสดงอำนาจของสังคมหรือของรัฐเหนือบุคคลนั้น การลงโทษจะต้องก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานหรือการสูญเสียสิทธิต่าง ๆ แก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับหรือกฎหมาย^๓

คำว่า "ฉกรรจ์" หมายถึง หัวขาด, รุนแรงอาจถึงตาย^๔

คำว่า "คดีอาญา" หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติความผิดและกำหนดโทษไว้^๕

---

^๑ Henry Campbell Black, Black's Law Dictionary, 5th ed, (MINN : st Paul MINN. West Publishing, 1979), p.1110.

^๒ Edwin H. Sutherland and Donald R. Cressey, Principle of Criminology, (New York : J.B. Lippincott, 1966) p.308.

^๓ Walter C. Reckless, The Crime Problem, (New York : Appleton-Century-Croft, 1967) p.487.

^๔ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. หน้า ๒๔๓.

^๕ วิสาร พันธุณะ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ๑. (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๒๕) หน้า ๓๔๗.

ดังนั้น ความหมายของ เรื่องที่วิจัยจึงหมายถึง การที่ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับความยากลำบาก ความสูญเสีย หรือต้องทนทุกข์ทรมานหนักกว่าธรรมดา เนื่องจากเหตุแห่งการเพิ่มโทษและ เหตุที่มีลักษณะรุนแรงที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำ หรือละเว้นการกระทำตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีการลงโทษ ซึ่งเป็นแนวทางในการกำหนดอัตราโทษเนื่องจากการเพิ่มโทษกับ เหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา
๒. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการใช้มาตรการการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากการเพิ่มโทษ
๓. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการบัญญัติ เหตุฉกรรจ์ในคดีอาญาบางลักษณะ
๔. เพื่อศึกษาว่ามาตรการในการรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากเหตุฉกรรจ์จะมีผลถึงสถิติการกระทำความผิดมากน้อยเพียงใด

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาทฤษฎีการลงโทษที่อยู่เบื้องหลังของมาตรการการเพิ่มโทษกับ เหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา ว่ามีพื้นฐานมาจากทฤษฎีเดียวกันหรือไม่และมีวัตถุประสงค์เหมือนกันหรือต่างกัน
๒. การวิจัยครั้งนี้ในส่วนของ การรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการเพิ่มโทษนั้นจะศึกษาเฉพาะการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากกระทำผิดอีก ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๒, ๔๓ เท่านั้น โดยจะศึกษาถึงหลักเกณฑ์การเพิ่มโทษเนื่องจากกระทำผิดอีก และการใช้หลักเกณฑ์การเพิ่มโทษที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหลายบทหลายกระทงตามมาตรา ๔๑
๓. การวิจัยครั้งนี้จะมุ่งศึกษามาตรการการรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์นั้นจะสามารถนำหลัก เกณฑ์ในเรื่องการเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๑ มาใช้ได้มากน้อยเพียงใด

๑.๕ การค้นคว้าและวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ดำเนินการค้นคว้าวิจัยแบบวิจัยเอกสาร (Documentary research) เนื้อเรื่องในวิทยานิพนธ์อาจแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงและส่วนที่เป็นความเห็น ในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงนั้นผู้วิจัยได้อาศัย เอกสาร ตำรา บทความ ในประเทศอ้างอิงเป็นส่วนใหญ่ และได้นำหลักการหรือประเด็นที่สำคัญ ๆ เปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของต่างประเทศที่สำคัญ ๆ ด้วย เช่น ประเทศฝรั่งเศส อังกฤษ และญี่ปุ่น ในส่วนที่เป็นความเห็นผู้วิจัยก็ได้นำเสนอความเห็นจากฝ่ายเอกสารตำรา ผู้ทรงคุณวุฒิ แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ถือเป็นบรรทัดฐานพร้อมกันนั้นก็ได้นำเสนอแนวความคิดเห็นของผู้วิจัยเองไว้ด้วย

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้และผู้บัญญัติกฎหมาย เพื่อที่จะได้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสมของการเพิ่มโทษและ เหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา
๒. จะช่วยทำให้ผู้ใช้กฎหมายไม่สับสนในเรื่องการคิดคำนวณโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด เนื่องจากการเพิ่มโทษกับ เหตุฉกรรจ์ในคดีอาญา
๓. จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง เสริมแต่งประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติที่มีลักษณะโทษทางอาญาให้สมบูรณ์และทันสมัยยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย